

[Sønderup.]

forstaaeligt, at det er saadan, idet Situationen er den, at Vejenes Længde og Kommunerne økonomiske Bæreevne som oftest staar i omvendt Forhold til hinanden, og derfor har de tyndtbefolkede Egne slet ikke været i Stand til at tage og taale den ekstraordinære Trafik, som ikke mindst den hjemlige Brændselsproduktion har givet Anledning til. Nu staar vi i den ejendommelige Situation, at netop den hjemlige Brændselsproduktion fortrinsvis har fundet Sted i de tyndt befolkede Egne, netop dér, hvor de daarlige Veje findes. Men jeg kan gaa et Skridt videre og sige, at Problemet, hvormed vi beskæftiger os, vedrørende de tyndt befolkede Egne og deres Vejnet, i Grunden gælder Landets Kommuner som Helhed.

Se, hvis nu de fastsatte Tilbagebetalingsregler skulde fastholdes, saa vil det netop gaa saadan, som jeg antydede indledningsvis, at saa vil Kommunernes Vejsystem efterhaanden forfalde, og derfor synes jeg, der i høj Grad er Anledning til netop at tage disse Tilbagebetalingsregler op til Revision. Jeg synes, at det Tempo, der er fastsat i den Forbindelse, er, saadan som Forholdene har udviklet sig, mildest talt urimeligt. Jeg tror ogsaa, at man med stor Styrke og Fasthed kan fastslaa, at det er sjældent, Tilbagebetalingstemporet for de Midler, Staten stiller til Raadighed, tilnærmelsesvis kan sammenlignes med det, vi staar over for her. Naar Forholdet er det, at Kommunerne efter at have betalt det fastsatte Afdrag kun har tilbage et Beløb af 40 Mill. Kr. aarlig til Vejenes Vedligeholdelse, altsaa det samme Beløb, som vi fik i Aarene før Krigen, saa er det da ligetil, at de ikke kan løse deres Vejopgaver, navnlig ikke under Hensyn til den kolossale Prisstigning, der har fundet Sted paa Vejmaterialer og Arbejdskraft. Og da det saa samtidig har formet sig saadan, at Motorafgifterne indgaar med et langt, langt rigeligere Provenu, et Provenu, der til Stadighed er stigende, saa er det vor Opfattelse, at denne Stigning burde komme Kommunerne til gode. Hvis man nu regner med, at Provenuet for det kommende Aar vil komme til at ligge i Omegnen af 90 Mill. Kr., saa skulde der, selv efter at Statens Andel var forhøjet med 20 Mill. Kr. til 60 Mill. Kr., fortsat være ca. 30 Mill. Kr. tilbage til Afdrag paa Mellemværendet mellem Staten og Kommunerne.

Jeg synes, at Forslaget om Forhøjelsen er saare beskedent. Det dækker ikke tilnærmelsesvis den Stigning, der har fundet Sted paa de her omhandlede Omraader. Vi, der til daglig er henvist til at køre paa de

daarlige Veje, ved, at det er en dyr Fornøjelse. Det er praktisk talt saadan, at de Biler, der skal befare de daarlige Veje, specielt ovre i Vestjylland, ikke slides op i egentlig Forstand, nej, de rystes i Løbet af ganske kort Tid fra hinanden.

Man kunde ogsaa gøre en anden Betragtning gældende i samme Forbindelse, selv om man ved, at Tiden ikke er til æstetiske Betragtninger. Man kunde godt pege paa, at ordentlige Veje er med til at forskønne vort Land, er med til at gøre en Egn tiltrækkende. Der er ikke noget saa kedeligt som at komme igennem en Egn, hvor Vejene i Kraft af den økonomiske Udvikling slet ikke har kunnet vedligeholdes. Derfor er det min bestemte Opfattelse, at den Stigning, der har været i Motorafgiftens Provenu, danner en rimelig Baggrund for, at vi giver Kommunerne den beskedne Haandsrækning, som Lovforslaget her er Udtryk for.

Derfor vil jeg endnu en Gang, saadan som jeg ogsaa gjorde det, da jeg motiverede Forslaget ved Forelæggelsen, opfordre til, at man giver Lovforslaget en velvillig Modtagelse og Støtte, saadan at det kan blive en Realitet for de saa haardt ramte Kommuner.

Hauberg: De Bemærkninger, som det ærede Medlem Hr. Sønderup nu fremsatte, finder jeg ikke gik ud over, hvad der forekommer i Bemærkningerne til Lovforslaget, og hvad der tidligere er sagt, og da jeg i et og alt er enig i de Betragtninger, som den højtærede Minister for offentlige Arbejder har gjort gældende, finder jeg ikke Anledning til at fremsætte flere Bemærkninger.

Victor Larsen: Rent umiddelbart forekommer det mig, at man maa se med Velvilje paa det foreliggende Lovforslag om en forøget Andel til Kommunerne af de indgaaede Motorskatte. Dette gælder i ganske særlig Grad for Landkommunerne, for Sognekommunerne. For Amtskommunerne Vedkommende er Forholdet det, at selv om der er Mangler ved Hovedvejenes Istandsættelse efter Krigstidens lange Aar, er det dog langt værre, saa snart man drejer ind paa Bivejene, paa Sognevejene. Navnlig hvor en Sognekommune er beliggende saaledes, at dens Veje er Gennemkørselsveje mellem to Hovedveje, er det meget, meget slemt for Kommunen at klare Trafikken med de stadig tungere Vogntog, der befærer Vejene.

Sognekommunerne Vejjudgifter er mange, mange Steder steget saa uhyrligt, at de tynger meget paa deres Budgetter. Jeg gør i denne Forbindelse opmærksom paa, at det bliver aldeles nødvendigt, at man